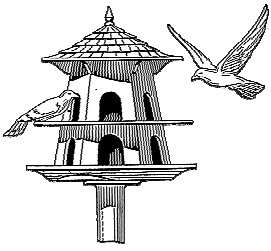

הולכת סולם לשובך יונים ביום טוב וט ע"א ב"ש אומרים" – ט ע"ב "אסר רבי דוסא"

הרוצה ליטול גזולות של יונים מתוך השובך עבור אכילתם ביום טוב יכול להשתמש בשני סוגי סולמות: א. סולם של שובך – סולם הניכר ששייך הוא לשובך. ב. סולם של עלייה – סולם המיועד לעלות לעליית גג, והוא גדול יותר מהסולם של שובך.

ההשתמשות בסולם נעשית בשלושה אופנים: א. הולכת הסולם לשובך (ישנו חשש למראית עין, שיחשבו שנטול את הסולם להטיח את גגו. מלאכה אסורה ביו"ט משום "בונה"). ב. הטיית/ דיודי הסולם מקן לקן באותו שובך. ג. החזרת הסולם למקומו (והיא מלאכה שאסורה, מפני שאינה נעשית לצורך יום טוב).

במשנתנו נחלקו ב"ש וב"ה בסוגייה זו, נחלקו האמוראים היכן נחלקו (רב חנן ורב, ברה"ר או ברה"י), והתנאים במה נחלקו (המשנה והברייתא, הולכה או החזרה), ואף באיזה סוג סולם נחלקו (של שובך או של עלייה).

דרך שובך יונים להיות בו קנים הרבה, ולכל קן ישנו "חלוץ" (פתח)

גירסא שנייה	גירסא ראשונה	רב חנן
נחלקו ברה"י, ב"ש: אסור, כדברי רב "כל האסור מפני מראית עין - אסור בכל מקום". ב"ה: מותר, שאין סוברים כדברי רב. לכו"ע ברה"ר אסור (הרואה יסבור שלהטיח גגו הוא צריך).	נחלקו ברה"ר, ב"ש: אסור, שהרואה את המוליך סולם יסבור להטיח גגו הוא צריך (שלעיתים משתמשים אף בסולם של שובך לעלות לגג). ב"ה: מותר, שסוג הסולם מוכיח שלקחת יונים הוא צריך. לכו"ע ברה"י מותר (שאינן אדם רואהו).	ב"ש נחלקו ב"ה
כיצד העמיד רב חנן את מח' ב"ש וב"ה כנגד דעתו של רב בסוגיה זו? לא ייתכן שרב יסבור כב"ש, אלא בוודאי כב"ה, ומכך שרב אסר בין ברה"ר ובין ברה"י, מוכח שלשיטתו ב"ה מתירים אף ברה"ר, ואין לדמות מקרה זה לדינו (שאינן במקרה השובך חשש למראית עין, כי סולם השובך מעיד עליו שלצורך החג מוליכו).	כיצד העמיד רב חנן את דעת בית שמאי שיסברו שברה"י מותר, הרי לדעת רב אם הסיבה לאסור משום מראית עין, אף ברה"י יש לאסור?	קושיה
רב ורב חנן חלקו בפירוש המחלוקת ב"ש וב"ה, לאור המחלוקת בין ת"ק לר"א ור"ש. רב חנן סבר כת"ק שמותר ברה"י, כסברת ב"ה. רב סבר כדעת ר"א ור"ש שאף ברה"י אסור, ולב"ה מותר (שאינן חשש למראית עין. כ"ל).	דינו של רב נשנה במחלוקת תנאים, ורב חנן סבר כדעת ת"ק שדבר שאסור מפני מראית עין אסור רק כנגד העם, ומותר ברה"י.	תירוץ

משתנתו
בית שמאי אומרים: אין מוליכין את הסולם (של שובך) משובך לשובך, אבל מטהו (באותו שובך) מחלון לחלון (מפתח הקן לפתח אחר). ובית הלל מתיירין (להוליד, ובוודאי להטות).

רב
רב יהודה אמר רב: כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין - אפילו בחדרי חדרים אסור (מחשש שמא ייטעה לעשות ברה"ר כרה"י. או שייראה ברה"י).

ברייתא
שבת קמו ע"ב
[נגדים שנטבו בשבת] שוטחן בחמה (כדי שיתייבשו מאליהן), אבל לא כנגד העם (שלא יאמרו כבסן בשבת. משמע לת"ק דבר האסור מפני מראית העין מותר במקום צנוע). רבי אלעזר ורבי שמעון אוסרין.

גירסא שנייה	גירסא ראשונה	היתר
כ"ל, אמרו בני רבי חייא לאביהם: התרנו הטיית סולם של עלייה מחלון לחלון. אמר להם רבי חייא: חזרו לכפר לאוסרו.	כשבני רבי חייא חזרו מהכפרים, שאלם אביהם: מעשה בא לידכם לפסוק בו? אמרו לו: התרנו הולכת סולם של עלייה. אמר להם רבי חייא: חזרו לכפר לאוסרו.	בני רבי חייא
למדו מרבי יהודה את שיטת רבי דוסא: מאיסור רבי יהודה סולם של עלייה, משמע שחולק עליו רבי דוסא והתיר הטיית סולם של עלייה.	למדו מרבי יהודה את שיטת רשב"א: מהעמדת רבי יהודה את מח' ב"ש וב"ה דווקא בהחזרת סולם של שובך, משמע שחולק עליו רשב"א וסובר שחלקו ב"ש וב"ה אף בהחזרת בסולם של עלייה, ולכו"ע מותר להוליד.	דעת בני רב חייא
רבי דוסא לא היקל מרבי יהודה, אלא החמיר עליו. מה שהתיר רבי יהודה בסולם של שובך (הולכה והחזרה לב"ה), רבי דוסא אסר והתיר רק הטיית סולם של שובך (ולכו"ע סולם של עלייה אסור).	רבי יהודה הסביר את דעת רשב"א (ולא חלק עליו). ואף רשב"א דיבר בסולם של שובך (ולכו"ע סולם של עלייה אסור), כמוכח מדבריו "מוליכין את הסולם משובך לשובך", שאם עסקינן בסולם של עלייה היה צריך לומר "מוליכין את הסולם לשובך" (שאינן דרך סולם זה להיות סמוך לשובך).	דעת בני רבי חייא
	רשב"א לא אמר מפורשות "סולם של שובך", אלא "משובך לשובך", וכוונתו להראות שהתירו להוליד ב"ש וב"ה סולם של עלייה אף לכמה שובכים (ולא חששו למראית עין).	דחיית רבי חייא

ברייתא
אמר רבי שמעון בן אלעזר: מודים בית שמאי ובית הלל שמוליכין את הסולם משובך לשובך (שהוא צורך שמחת יום טוב). לא נחלקו אלא להחזיר (שאינן הוא צורך שמחת יום טוב): **שבית שמאי אומרים: אין מחזירין, ובית הלל אומרים: אף מחזירין.** אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים (שהתירו ב"ה להחזיר)? בסולם של שובך, אבל בסולם של עלייה - דברי הכל אסור (שבוודאי נראה שהולכת הסולם עבור הטחת הגג)! **רבי דוסא אומר:** (אסור לטלטל לשובך, אבל) מטהו מחלון לחלון (מאותו השובך). אחרים אומרים משום **רבי דוסא:** אף מדדין בו (להוליד את הסולם מעט, צעד צעד).

נחלקו במשנה ב"ש וב"ה להוליד סולם של שובך (אבל לכ"ע מותר להטות), נחלקו הגירסאות היכן נחלקו ב"ש וב"ה:

הולכה ברשות הרבים	הולכה ברשות היחיד	
ב"ש: אסור (מפני מראית עין שנראה להטיח גג). ב"ה: מותר (שמוליד סולם של שובך, שמוכיח לשם יונים הוא מוליד, וצורך יו"ט הוא).	לכ"ע מותר, כי הולך הוא ברשות היחיד, ואין חשש למראית עין (כדעת ת"ק, שמתיר לטטוח בגדים ברשות היחיד).	רב חנן לגי' ראשונה
לכ"ע אסור, מפני מראית עין.	ב"ש: אסור (מפני מראית עין, כדעת רב שדבר האסור ברה"ר מפני מראית עין - אסור מכל מקום). ב"ה: מותר (כדעת ת"ק, שמתיר לטטוח בגדים ברשות היחיד. ולא חששו לדעת רב).	רב חנן לגי' שנייה
ב"ש: אסור, חוששים למראית עין (כשיטת ר"א ור"ש האוסרים לטטוח בגדים ברשות היחיד מפני מראית עין). ב"ה: מותר, אין חשש למראית עין שסולם של שובך מעיד עליו שלצורך יונים הוא מולידו (ואף הם סוברים במקום שיש חשש למראית עין - אסור לעשותו אף ברשות היחיד. כדעתו של רב עצמו).		רב לגי' שנייה

נחלקו בברייתא ב"ש וב"ה להחזיר סולם של שובך (אבל לכ"ע מותר להוליד), נחלקו רבי חייא ובניו בגי' הראשונה באיזה סולם נחלקו ב"ש וב"ה, ובגי' השנייה מהו התירו בית הלל במחלוקתם:

סולם של שובך	סולם של עלייה		
רבי יהודה ורשב"א: מח' ש וב"ה בהחזרה (לכ"ע מותר הולכה).	רבי יהודה: לכ"ע אסור הולכה והחזרה. רשב"א: מח' ש וב"ה בהחזרה (לכ"ע מותר הולכה, ולכך התירו בני רבי חייא. וכוונת ת"ק לומר "משובך לשובך" להרבות שהתירו סולם של עלייה, אפילו במקום שמוליד פעמים רבות את הסולם. ויותר יש חשש למראית עין, ואעפ"כ התירו ב"ה).	בני רבי חייא	גי' ראשונה
רשב"א, והסביר דבריו רבי יהודה: מח' ש וב"ה החזרה, ולכ"ע מותר הולכה (ועסקינן בסולם של שובך כמוכח מדבריו "מוליכין את הסולם משובך לשובך").	רשב"א, והסביר דבריו רבי יהודה: לכ"ע אסור (ולכן הורה לבניו לחזור ולאסור את שהתירו).	רבי חייא	
רבי יהודה ורבי דוסא: מותר הולכה והחזרה, לב"ה.	רבי יהודה: אסור הולכת והטיית סולם, אף לב"ה. רבי דוסא: אסור הולכה, אך מותר הטיית סולם (ולכך התירו בני רבי חייא להטות).	בני רבי חייא	גי' שנייה
רבי יהודה: מותר הולכה והחזרה, לב"ה. רבי דוסא: מותר רק להטות (מחמיר מרבי	רבי יהודה ורבי דוסא: אסור כל דבר, אפילו הטייה (ולכן הורה לבניו לחזור ולאסור את שהתירו).	רבי חייא	